

Sygn. akt II UK 572/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku J. R.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

w związku z niewydaniem decyzji,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 kwietnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 21 maja 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. R. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) z dnia 21 maja 2013 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania: art. 378 § 1 k.p.c., przez nierozpoznanie apelacji w granicach jej zaskarżenia, art. 385 k.p.c., przez jego zastosowanie i nieuwzględnienie apelacji powoda mimo jej oczywistej zasadności; art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., przez brak odniesienia się do ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd drugiej instancji w zakresie całokształtu okoliczności pozwalających na ustalenie, czy prawomocnie orzeczenie w niniejszej sprawie w przedmiocie wniosku ubezpieczonego z dnia 3 grudnia 1996 r. już zapadło w niniejszej sprawie oraz czy doszło do bezczynności organu; art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 217 § 2 k.p.c. i art. 382 k.p.c. oraz art.

391 § 1 k.p.c., przez pominięcie przez Sąd Apelacyjny zebranego w sprawie materiału dowodowego, przedstawianego również w postępowaniu apelacyjnym przez ubezpieczonego, nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji; art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c., przez odmowę zwieszenia postępowania z urzędu, pomimo że jego rozstrzygnięcie zależy od uprzedniej decyzji organu rentowego, przed którym zostało wszczęte odrębne postępowanie o ustalenie uprawnień ubezpieczonego do emerytury, na które powołuje się w swoim uzasadnieniu Sąd Apelacyjny, tj. postępowanie przed Sądem Okręgowym w W. w sprawie XIII U (...); art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., przez uniemożliwienie pozwanemu przeprowadzenia dowodów zgłoszonych w „skardze apelacyjnej”, na okoliczność sfałszowania wniosku o emeryturę (przez pojawienie się przekreślenia), oraz na okoliczność spełnienia warunku posiadania okresów uprawniających do przyznania świadczenia emerytalnego na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym, co doprowadziło do oparcia wyroku na niekompletnym materiale dowodowym; art. 328 § 2 k.p.c. w związku z 233 § 1 k.p.c., przez niezawarcie w uzasadnieniu wyroku wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia - dowodów, na których się sąd oparł i przyczyn, dla których sąd odmówił mocy dowodowej dowodom przedstawianym w „skardze apelacyjnej”; art. 328 § 2 k.p.c., przez niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem odpowiednich przepisów prawa, a także naruszenie prawa materialnego: art. 32 i art. 33 w związku z art. 12 i 13 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 ze zm.).

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazując, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie: czy przeniesienie funkcjonariusza pożarnictwa w drodze przeniesienia służbowego i przekazania do dyspozycji poprzednika prawnego, prowadzi do zmiany czy do rozwiązania stosunku służbowego funkcjonariusza pożarnictwa, co ma istotne znaczenie dla możliwości zaliczenia spornego okresu do stażu i wysokości uprawnień

emerytalnych”, a „ponadto zaistniała potrzeba wykładni art. 477⁹ k.p.c. w kontekście milczenia organu rentowego i możliwości orzekania merytorycznego przez sąd w niniejszej sprawie, albowiem z jednej strony w ramach toczących się postępowań Sąd Apelacyjny zgadza się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, że istniało milczenie organu, i w orzeczeniu z dnia 7 lipca 2000 r. stwierdza, że istnieją wątpliwości co do faktu istnienia w obrocie decyzji rozstrzygającej o prawach powoda, następnie w kolejnym orzeczeniu, bez analizy prawnej podnosi, że w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki z art. 477⁹ § 4 k.p.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W tym kontekście należy wskazać, że podstawowym celem instytucji przedsądu jest rozważenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; oraz z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05). Wymaganie dotyczące przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma umożliwić stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi pod kątem przyjęcia jej (dopuszczenia jej) do rozpoznania (por. postanowienie Sądu

Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest przedstawienie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Gdy idzie o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego należy wskazać, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego oraz doktryny, istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno zatem przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

W konsekwencji, przez istotne zagadnienie prawne należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć jednocześnie charakter uniwersalny, przez co należy rozumieć, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych

podobnych spraw. Jednocześnie, chodzi o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku. Musi więc ono pozostawać w związku ze sprawą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 24 lutego 2005 r., III PK 6/05, LEX nr 513003).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie - czy przeniesienie funkcjonariusza pożarnictwa w drodze przeniesienia służbowego i przekazania do dyspozycji poprzednika prawnego, prowadzi do zmiany czy do rozwiązania stosunku służbowego funkcjonariusza pożarnictwa - nie spełnia tych wymagań z następujących względów. Przedmiotem niniejszego postępowania jest odwołanie zarzucające organowi rentowemu niewydanie decyzji na skutek wniosku ubezpieczonego z dnia 3 września 1996 r. o przyznanie emerytury policyjnej (przysługującej funkcjonariuszowi Państwowej Straży Pożarnej). Zostało ono rozstrzygnięte negatywnie w związku ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji, że wniosek powyższy został rozpoznany przez organ rentowy decyzją odmowną z dnia 7 grudnia 1999 r. Spór w niniejszej sprawie nie sprowadzał się więc do merytorycznego rozstrzygnięcia o prawie do emerytury (merytorycznego badania, czy ubezpieczony spełnił przesłanki prawa do tego świadczenia na podstawie przepisów ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin). Istota rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji ogranicza się do stwierdzenia, że nie zachodzi zarzucana bezczynność organu i na tym etapie postępowania zakończył się spór sądowy - bez wnikania w *meritum* sprawy, co jest dość oczywiste ze względu na treść art. 477¹⁴ § 3 k.p.c. Zgodnie z nim, jeżeli odwołanie wniesiono w związku z niewydaniem decyzji przez

organ rentowy, sąd w razie uwzględnienia odwołania zobowiązuje organ rentowy do wydania decyzji w określonym terminie, zawiadamiając o tym organ nadrzędny, lub orzeka co do istoty sprawy. Jedynie zatem stwierdzenie bezczynności organu otwiera sądowi drogę do wydania orzeczenia co do istoty sprawy, a taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie.

Gdy idzie natomiast o „potrzebę wykładni art. 477⁹ k.p.c. w kontekście milczenia organu rentowego i możliwości orzekania merytorycznego przez sąd w niniejszej sprawie”, stwierdzić należy, że potrzeba wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) zachodzi wtedy, kiedy jego niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie bądź kiedy przepis ten nie doczekał się wykładni w kierunku wskazywanym przez skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK104/08, LEX nr 42436, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). W uzasadnieniu wniosku skarżący nie podnosi jednak ani rozbieżności w orzecznictwie na tle art. 477⁹ § 4 k.p.c., ani też nie wskazuje postulowanego kierunku jego wykładni.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.